

בית ישראל מנהגי מאטטערסדארף השלם שא

קעז לאחר תפילת שחרית היו
אומרים מזמור פג ומזמור כב
שבתהילים.

קעח בשבעת הימים שלפני
החתונה היו בני הקהילה שולחים
מאכלות ומשקאות לחתן ולכלה, בין
לעניים בין לעשירים. והיו קוראים
לשבוע זה: מעשט וואך [שבוע של
פיטום].

קעט ^{לחזור} ביום החתונה קודם חצות

קעג מליחות שובבים לא אמרו
אלא בשנת העיבור בלבד.

קעד לכבוד שבת שירה נהגו
לבשל תבשיל מיוחד של חטים צו).

קעה בפורים היו הגבאים העומדים
על הבימה או חזים בידם נרות-הבדלה
גדולים, בשעת קריאת המגילה.

קעז לא היו מכים את המן אלא
בפסוקים שכתוב בהם המן בן המרתא
האגני (ג א, ג י, ח ה, ט כד).

ערבית היו הבחורים הולכים לישון, והיו
קמים בחצות לילה לעסוק בתורה. [עיין
גם אגרות סופרים, כתבי רבינו משה
סופר, סימן ב].

עוד סיפר לנו, שאמו ע"ה היתה
מטגנת פרוסות לחם בשמן ומורחת אותן
בשום שיהא ריחן נודף בבית, רמז
לסרחונם של הגויים. עוד סיפר, שרבו
מאונסדארף זצ"ל היה חותך גייר, אשר
יצר. ובעל ערוגת הבושם היה קורא
בליל זה את ראשי הקהל לאסיפה.

לבסוף חזר אאמו"ר זצ"ל ואמר לי:
להבא אל תעשה לי כדבר הזה, אלא
תזכיר לי שניטל היום.

אמר המו"ל: סיפר לי הגאון ר' פינחס
מנחם אלטר שליט"א, ראש ישיבת שפת
אמת, שמספרים על זקיננו בעל חידושי
הרי"ם זצ"ל שהיה נוהג בליל ניטל
לגזור, ניר אשר יצר לכל השנה. וזקיננו
בעל שפת אמת זצ"ל היה נוהג בליל זה
לעשות חשבונותיו לכל השנה.

עוד סיפר לי, שבילדותו היה לומד
בת"ת חיי עולם, ובליל ניטל שולחו
הילדים לביתם, כי לא היו לומדים בערב
זה. כאשר חזר הביתה, שאלהו אחיו (כ"ק

אדמו"ר מגור זצ"ל): מה זה מהרת
לחזור הביתה בשעה מוקדמת כל כך?
ענה: בליל ניטל אין לומדים בחדר. כעס
אחיו על ביטול תורה, הלך ושיטח טענותיו
לפני אביהם (אדמו"ר מגור זצוק"ל):
היתכן לשלוח תינוקות של בית רבן מן
החדר? אמר לו אביו: מנהג ישראל הוא.
עוד סיפר לי, שאביו זצוק"ל היה
מקדים בדרך כלל לעלות על משכבו
בלילית, והיה משכים קום לעסוק בתורה.
ובליל ניטל היה מקדים ביותר שעת
שכיבתו, וממילא היה מקדים גם שעת
קימתו.

[שוב העירוני לדברי הגה"ק ר' צבי
אלימלך מדינוב זצ"ל, בספרו רגל ישרה,
סוף מערכת י: וכבר שמענו ממגידי
אמת, שאירע מעשיות כ"פ בליל גטילתו
ועקירתו מן העולם, שמנהג כל ישראל
שלא ללמוד תורה, ואירע לאנשים שלמדו,
שבא כלב לבתיהם. והמשכילים יבינו
שורשו. ומנהג ישראל תורה הוא].

צו) אמר המו"ל: עיין טעם למנהג זה
בספר בית ישראל השלם, חלק ששי,
דף נא.